

श्यावाश्व आत्रेयः। मरुतः। जगती, ७-८ त्रिष्टुप्

आ रुद्रास इन्द्रवन्तः सजोषसो हिरण्यरथाः सुविताय गन्तन।

इयं वो अस्मत्प्रति हर्यते मतिस्तृष्णजे न दिव उत्सा उदन्यवे ॥ ५.०५७.०१

रुद्रासः- रुद्रजाः। इन्द्रवन्तः- ईशानशीलाः। सजोषसः- समानप्रीतयः। हिरण्यरथाः-
ज्वलद्वाहनाः। सुविताय- सुगमनाय। आ गन्तन- आगच्छत। अस्मत्- अस्माकम्। इयम्-
एषा। मतिः। वः- अस्मान्। प्रति हर्यते- कामयते। तृष्णजे- तृष्णायुक्ताय। उदन्यवे-
उदककामाय। दिवः- नभसः। उत्साः- उदकानि। न- इव। अस्मानागच्छत ॥१॥

वाशीमन्त ऋष्टिमन्तो मनीषिणः सुधन्वान इषुमन्तो निषङ्गिणः।

स्वश्वाः स्थ सुरथाः पृश्निमातरः स्वायुधा मरुतो याथना शुभम् ॥ ५.०५७.०२

वाशीमन्तः- तक्षणायुधवन्तः। ऋष्टिमन्तः- छुरिकावन्तः। मनीषिणः- मनस ईशानशीलाः।
सुधन्वानः- शोभनधनुष्काः। इषुमन्तः- बाणयुक्ताः। निषङ्गिणः- निषङ्गवन्तः। स्वश्वाः-
शोभनतुरगाः। स्थ- भवथ। सुरथाः। पृश्निमातरः- पृश्निजाः। स्वायुधाः- शोभनायुधोपेताः।
मरुतः। शुभम्- शोभनम्। याथन- गच्छथ ॥२॥

धूनुथ द्यां पर्वतान्दाशुषे वसु नि वो वना जिहते यामनो भिया।

कोपयथ पृथिवीं पृश्निमातरः शुभे यदुग्राः पृषतीरयुग्ध्वम् ॥ ५.०५७.०३

द्याम्- दिवि। पर्वतान्- मेघान्। दाशुषे- दात्रे। धूनुथ- कम्पयथ। वसु- सम्पदं प्रापयथ। वः-
युष्माकम्। यामनस्य- गमनस्य। भिया- भीत्या। वना- वनानि। जिहते- कम्पन्ते। पृश्निमातरः-
पृश्निजाः। पृथिवीम्- भूमिम्। कोपयथ- वृष्ट्या क्षोभयथ। शुभे- शोभनोदकनिमित्ते। उग्राः-
उद्गूर्णाः। पृषतीः। अयुग्ध्वम्- योजयथ ॥३॥

वातत्विषो मरुतो वर्षनिर्णिजो यमा इव सुसदृशः सुपेशसः।

पिशङ्गाश्वा अरुणाश्वा अरेपसः प्रत्वक्षसो महिना द्यौरिवोरवः ॥ ५.०५७.०४

वातत्विषः- चलद्दीप्तियुक्ताः। मरुतः। वर्षनिर्णिजः- वृष्टिरूपाः। यमा इव- यमळाविव। सुसदृशः- परस्परसदृशाः। सुपेशसः- सुरूपाः। पिशङ्गाश्वा अरुणाश्वाः- नानाविधवर्णतुरगोपेताः। अरेपसः- अदोषाः। प्रत्वक्षसः- प्रकर्षेण तनूकर्तारः। महिना- स्वमहिम्ना। द्यौः- नभः। इव। उरवः- विस्तृताः ॥४॥

पुरुद्रप्सा अञ्जिमन्तः सुदानवस्त्वेषसंदृशो अनवभ्रराधसः।

सुजातासौ जनुषा रुक्मवक्षसो दिवो अर्का अमृतं नाम भेजिरे ॥ ५.०५७.०५

पुरुद्रप्साः- प्रभूतप्रवाहाः। अञ्जिमन्तः- प्रकाशाः। सुदानवः- शोभनदानाः। त्वेषसंदृशः- दीप्तदर्शनाः। अनवभ्रराधसः- अत्यधिकसिद्धाः। सुजातासः- शोभनोद्भवाः। जनुषा- जन्मना। रुक्मवक्षसः- हिरण्मयहारयुक्तवक्षसः। दिवः- नभसः। अर्काः- पूज्याः। अमृतं नाम- अमृतत्वम्। भेजिरे ॥५॥

ऋष्ट्यो वो मरुतो अंसयोरधि सह ओजो बाहोर्वो बलं हितम्।

नृम्णा शीर्षस्वायुधा रथेषु वो विश्वा वः श्रीरधि तनूषु पिपिशे ॥ ५.०५७.०६

मरुतः। वः- युष्माकम्। अंसयोः- स्कन्धयोः। अधि। ऋष्ट्यः- आयुधानि। वः- युष्माकम्। बाहोः- भुजयोः। सहः- सहनशक्तिः। ओजः- तेजः। बलम्। हितम्- निहितम्। शीर्षसु- शिरःसु। नृम्णा- नरोचितान्युष्णीषादीनि। वः- युष्माकम्। रथेषु- वाहनेषु। आयुधा- आयुधानि। वः- युष्माकम्। तनूषु- देहेषु। विश्वा- सर्वम्। श्रीः- मङ्गलम्। अधि पिपिशे- रूपवद्भवति ॥६॥

गोमदश्वावद्रथवत्सुवीरं चन्द्रवद्राधो मरुतो ददा नः।

प्रशस्तिं नः कृणुत रुद्रियासो भक्षीय वोऽवसो दैव्यस्य ॥ ५.०५७.०७

हे मरुतः । गोमत्- धेनुयुक्तं रश्मियुक्तम् । रथवत्- वाहनयुक्तं रंहणशीलम् । सुवीरम्- शोभनवीर्यम् ।
चन्द्रवत्- आह्लादकरम् । राधः- संसिद्धिमयं धनम् । नः- अस्मभ्यम् । दद- दत्त । रुद्रियासः- हे
रुद्रजाः । नः- अस्मभ्यम् । प्रशस्तिम्- स्वमन्त्रम् । कृणुत- कुरुत दत्तेति भावः । वः- युष्माकम् ।
अवसः- रक्षणम् । दैव्यस्य- दिव्यम् । भक्षीय- भजेय ॥७॥

हये नरो मरुतो मृळता नस्तुवीमघासो अमृता ऋतज्ञाः ।

सत्यश्रुतः कवयो युवानो बृहद्भिरयो बृहदुक्षमाणाः ॥ ५.०५७.०८

तुवीमघासः- बहुविधधनाः । अमृताः- अमृतस्वरूपाः । ऋतज्ञाः- प्रकृतिनियतिभूतसत्यज्ञाः ।

मरुतः । हये- हे । नरः- नेतारः । सत्यश्रुतः- सत्यश्रुतिमन्तः । कवयः- क्रान्तदर्शिनः । युवानः-

तरुणाः । बृहद्भिरयोः- महामेघाः । बृहदुक्षमाणाः- अधिकं सिञ्चन्तः । नः- अस्मान् । मृळत-

आनन्दयत ॥८॥